

RESOLUTIE over PFAS-houdende pesticiden

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° artikel 6, §1, II, tweede lid, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
 - 2° de Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG);
 - 3° de Drinkwaterrichtlijn ((EU) 2020/2184);
 - 4° het wetsvoorstel van 25 juli 2024 teneinde het op de markt brengen en uitvoeren van PFAS-houdende pesticiden te verbieden (*Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 79/001);
 - 5° het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 (*Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 31/1);
 - 6° het 'Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidengebruik tot 2027', dat de Vlaamse Regering op 6 december 2024 heeft vastgelegd;
 - 7° het federale regeerakkoord 2025-2029 (*Parl.St.* Kamer 2024-25, nr. 20/001);
 - 8° het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de bescherming van actieve winningszones van oppervlaktewater voor de productie van water bestemd voor menselijke consumptie tegen verontreiniging met pesticiden, dat op 21 februari 2025 in eerste lezing principieel is goedgekeurd;
 - 9° het antwoord van de minister van Omgeving op schriftelijke vraag nr. 452 van 21 februari 2025 over het gebruik van PFAS-houdende pesticiden (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2024-25, nr. 452, aan minister Jo Brouns);
 - 10° het voorstel van resolutie over een verbod op het gebruik van PFAS-houdende pesticiden (*Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 231/1);
 - 11° het antwoord van de minister van Omgeving in de Commissie voor Leefmilieu, Natuur en Ruimtelijke Ordening van 11 maart 2025 op twee vragen om uitleg over PFAS in het drinkwater en over PFAS-houdende pesticiden (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2024-25, nr. 1746 en 1765);
 - 12° het antwoord van de minister van Omgeving op schriftelijke vraag nr. 691 van 24 april 2025 over het pesticidegebruik (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2024-25, nr. 691, aan minister Jo Brouns);
 - 13° het verslag van de hoorzitting over het voorstel van resolutie over een verbod op het gebruik van PFAS-houdende pesticiden, die plaatsvond op 27 mei 2025 (*Parl.St.* VI.Parl. 2024-25, nr. 231/2);
 - 14° het antwoord van de minister van Omgeving op vijf actuele vragen over PFAS tijdens de plenaire vergadering van 25 juni 2025 (*Actuele vragen* VI.Parl. 2024-25, nr. 660, 674, 670, 655 en 673);
 - 15° het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is en van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 mei 2021 tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, aangenomen op 4 juli 2025, ter uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029, waarin staat dat de Vlaamse Regering een kader zal creëren dat de aanleg en het gebruik van vul- en spoelplaatsen voor landbouwvoertuigen bevordert om puntvervuiling te voorkomen;

- overwegende dat:
 - 1° de federale overheid uitdrukkelijk bevoegd is voor het vaststellen van de productnormen;
 - 2° de huidige minister van Omgeving in zijn antwoord op vragen over het gebruik van PFAS-houdende pesticiden en de bevoegdheidsverdeling daarover heeft verklaard dat de federale overheid bevoegd is voor de erkenning van gewasbeschermingsmiddelen en er ook op toeziet dat alleen erkende gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, maar dat het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen een federale bevoegdheid is. Op basis van Europese en Belgische regelgeving en richtlijnen evalueert en beslist de federale overheid of een toelating van een gewasbeschermingsmiddel in België verleend of behouden kan worden, inclusief gewasbeschermingsmiddelen die eventueel als PFAS-houdende producten beschouwd worden. Werkzame stoffen die toegelaten zijn met toepassing van Europese wetgeving, kunnen ook niet zomaar op nationaal vlak worden verboden, zelfs als het om PFAS gaat. In België worden gewasbeschermingsmiddelen die PFAS bevatten volgens bestaande wettelijke criteria beoordeeld. Zo wordt de persistentie, toxiciteit en bioaccumulatie geëvalueerd vooraleer een eventuele toelating voor alle werkzame stoffen van gewasbeschermingsmiddelen wordt verleend. Omdat de federale overheid toelatingen voor gewasbeschermingsmiddelen verleent of intrekt voor het volledige Belgische grondgebied, kijkt de Vlaamse overheid in eerste instantie naar de federale overheid om toegelaten producten toch te verbieden op het volledige Vlaamse grondgebied;
 - 3° de huidige minister van Omgeving in zijn antwoord op vragen over het gebruik van PFAS-houdende pesticiden door openbare besturen heeft gemeld dat er momenteel informatie ontbreekt om in te schatten of en in hoeveel procent van de gevallen het gaat om PFAS-houdende pesticiden;
 - 4° het 'Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidegebruik tot 2027' een strategisch plan voor de bescherming van het drinkwater vaststelt, met concrete acties per onttrekkingsgebied op basis van een risicobeoordeling overeenkomstig de bepalingen van het Drinkwaterbesluit. Dat plan, dat uiterlijk op 1 januari 2026 moet zijn vastgesteld, bevat onder meer een verbod op moeilijk verwijderbare stoffen zoals PFAS. Er wordt onderzocht hoe dat het best kan worden aangepakt, met aandacht voor de beschikbaarheid van alternatieven;
 - 5° de Kamer van volksvertegenwoordigers de bespreking heeft aangevat van een wetsvoorstel dat een verbod wil instellen op het op de markt brengen van pesticiden (gewasbeschermingsproducten en biociden) die PFAS als werkzame stof of als formuleringshulpstof bevatten;
 - 6° het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 zowel een Europees en voorwaardelijk afbouwscenario voor PFAS, als een degelijk en evenwichtig actieplan bepleit. Dat actieplan is wetenschappelijk onderbouwd en bevat proportionele beleidsmaatregelen om de negatieve impact van pesticiden op de volksgezondheid, de biodiversiteit en het leefmilieu te verminderen;
 - 7° het federale regeerakkoord 2025-2029 een Europees en voorwaardelijk afbouwscenario voor PFAS bepleit met het oog op de bescherming van de volksgezondheid. De Federale Regering wil zich samen met de gewesten inzetten voor een Europese uitfasering van het gebruik van PFAS en het creëren van een gelijk Europees normenkader en een gelijkwaardige aanpak van de PFAS-problematiek op Europees niveau;

- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° uitvoering te geven aan de verbintenissen die ze in het 'Vlaams Actieplan Duurzaam Pesticidegebruik tot 2027' en in het Vlaamse regeerakkoord 2024-2029 aangaat;
 - 2° tegen 1 januari 2026 een strategisch plan voor de bescherming van het drinkwater op te maken, waarvan een verbod op moeilijk verwijderbare stoffen zoals PFAS deel uitmaakt en waarbij onderzocht wordt hoe dat het best kan worden aangepakt, met aandacht voor de beschikbaarheid van alternatieven, en dat plan aan het Vlaams Parlement te bezorgen;
 - 3° na te gaan welke pesticiden met welke PFAS toegestaan zijn en aangevend worden in huishoudens, in de landbouw, in de nijverheid en in andere omgevingen;
 - 4° na te gaan voor welke pesticiden er PFAS-alternatieven beschikbaar zijn of onderzocht worden, en mee te delen over welke onderzochte alternatieven het gaat en binnen welke tijdsspanne de onderzochte alternatieven Europees erkend kunnen worden en federaal op de markt kunnen worden gebracht;
 - 5° gebruikers van PFAS-houdende pesticiden op de hoogte te brengen van het bestaan of de komst van alternatieven;
 - 6° gebruikers van PFAS-houdende pesticiden te steunen bij de overschakeling op alternatieven;
 - 7° werk te maken van een kader dat de aanleg en het gebruik van vul- en spoelplaatsen voor landbouwvoertuigen bevordert om puntvervuiling te voorkomen;
 - 8° te blijven ijveren voor een Europese uitfasering van PFAS, op voorwaarde dat er voor de toepassing een gelijkwaardig en mens- en milieuvriendelijk alternatief voorhanden is.

AANGENOMEN DOOR HET VLAAMS PARLEMENT,

Brussel, 12 november 2025.

Griffier,

Voorzitter,